

## **Imunizācijas valsts padomes rekomendācijas Covid-19 vakcinācijai pēc 2026.gada**

**Imunizācijas valsts padome (IVP)**, balstoties uz jaunākajiem zinātniskajiem datiem un pierādījumiem, t.sk. epidemioloģiskajiem, par Covid-19 infekciju pēdējās sezonās Latvijā, Eiropā un citviet pasaulē, kā arī apkopojot citu Eiropas vai Rietumvalstu rekomendācijas par vakcināciju pret Covid-19, **smagas Covid-19 klīniskās gaitas, hospitalizācijas un nāves novēršanai 2026.gada sezonai stingri rekomendē** reizi gadā saņemt pielāgotu Covid-19 balstvakcīnas devu:

- Visām personām, kas vecākas par 65 gadiem, jo īpaši vecumā virs 75 gadiem;
- Bērniem un pieaugušajiem ar izteiktu imūnsistēmas nomākumu, kas saistīts ar imūnās sistēmas darbību nomācošu ārstēšanu, orgānu transplantāciju, hematoloģiskiem ļaundabīgiem audzējiem vai citiem imūnsistēmu nomācošiem stāvokļiem, piemēram, hronisku nieru slimību 3.–5. stadijā.\*
- Personām vecumā no 50 līdz 65 gadiem, kurām ir vismaz viena no sekojošām pamatslimībām, kas paaugstina smagas COVID-19 slimības risku:
  - išēmiska sirds slimība (izņemot hipertensiju kā vienīgo diagnozi),
  - hroniska plaušu slimība, piemēram, hroniska obstruktīva plaušu slimība (HOPS) vai smaga astma,
  - cukura diabēts (1. un 2. tips),
  - aknu mazspēja,
  - hroniska nieru slimība 3.–5. stadijā,
  - slimības, kas samazina plaušu tilpumu vai elpošanas kapacitāti, piemēram, aptaukošanās ar ĶMI 40 vai vairāk,
  - citas slimības vai stāvokļi, kas būtiski ietekmē vispārējo veselību un palielina smagas COVID-19 slimības risku, piemēram, demence, psihiskas slimības vai alkohola/narkotiku atkarība,
  - augsta veselības riska grūtniecēm;
- Personām, kuras neietilpst augstākminēto pamatslimību uzskaitījumā, bet kurām ir smagas slimības vai stāvokļi, kas pasliktina to veselību tādā veidā, ka tās ir pakļautas smagas COVID-19 riskiem pēc ārstējošā ārsta vai speciālista ieskatiem. Šādu slimību piemēri var būt smagas plaušu slimības vai izteikts kopējā veselības stāvokļa trauslums, kas saistīts ar plašām komorbiditātēm.

IVP uzskata un rekomendē, ka **valsts apmaksātai Covid-19 vakcinācijai jābūt pieejamai arī** sekojošām veselības, sociālā un profesionālā riska personām (ja persona vēlas vakcinēties pret Covid-19):

- ilgtermiņa aprūpes namu un citu kopdzīves vietu iemītnieki (t.sk. bezpajumtnieki, atkarību slimnieki, pacienti ar invaliditāti un pašaprūpes traucējumiem, vientuļie iedzīvotāji, sociālā un finansiālā riska personas),
- veselības aprūpes darbinieki un citi aprūpes sniedzēji un iemītnieki iestādēs un kopienās.

Šīs ir pagaidu rekomendācijas. Mainoties zinātnisko pierādījumu un datu ainai, kā arī epidemioloģiskajai situācijai valstī, rekomendācijas ir jāpārskata un attiecīgi jāpielāgo. Spēkā paliek IVP rekomendācija balstvakcinācijas intervālu starp devām saglabāt 12 mēnešus, kā arī balstvakcinācija nav jāpilda pirmo 6 mēnešu laikā pēc kārtējās Covid-19 infekcijas epizodes.

**Tāpat IVP norāda, ka nepieciešama Covid-19 vakcīnu tehnoloģiskā dažādība, lai nodrošinātu klīnisko elastību, t.sk. dažādās vecuma un slimību grupās.**

**\*Imūnsupresijas stāvokļi, kur stingri rekomendēta vakcinācija pret Covid-19:**

**Pieaugušie:**

- Imūnsupresija slimības vai ārstēšanas dēļ:
  - pacienti, kuri saņem imūnsupresiju izraisošu ķīmijterapiju,
  - pacienti, kuri saņem radikālu staru terapiju,
  - solīdo orgānu transplantācijas saņēmēji, kaulu smadzeņu vai cilmes šūnu transplantācijas saņēmēji,
  - HIV infekcija,
  - multipla mieloma vai ģenētiskas saslimšanas, kas ietekmē imūnsistēmu (piemēram, IRAK-4, NEMO, komplementa traucējumi, SCID),
  - personas, kas saņem imūnsupresīvu vai imūnmodulējošu bioloģisko terapiju, tostarp, bet ne tikai, anti-TNF, alemtuzumabu, ofatumumabu, rituximabu, pacienti, kas saņem proteīnu kināzes inhibitorus vai PARP inhibitorus, un personas, kas tiek ārstētas ar steroīdus saudzējošiem līdzekļiem, piemēram, ciklofosfamīdu un mikofenolāta mofetilu,
  - personas, kuras ārstējas vai kurām paredzēts ārstēties ar sistēmiskiem steroīdiem ilgāk par vienu mēnesi devā, kas atbilst prednizolona devai 20 mg vai vairāk dienā pieaugušajiem
  - jebkura persona ar hematoloģisku malignitāti anamnēzē, tostarp leukēmiju, limfomu un mielomu,
  - personas, kam nepieciešama ilgtermiņa imūnsupresīva ārstēšana tādu slimību gadījumā, tostarp, bet ne tikai, sistēmiska sarkanā vilkēde, reimatoīdais artrīts, iekaisīga zarnu slimība, sklerodermija un psoriāze.

**Bērni:**

- Imūnsupresija slimības vai ārstēšanas dēļ:
  - pacienti, kuri saņem ķīmijterapiju vai staru terapiju,
  - solīdo orgānu transplantācijas saņēmējiem, kaulu smadzeņu vai cilmes šūnu transplantācijas saņēmējiem,
  - ģenētiskām slimībām, kas ietekmē imūnsistēmu (piemēram, IRAK-4 vai NEMO deficīts, komplementa traucējumi, SCID),
  - pacientiem, kuriem ir hematoloģiski ļaundabīgi audzēji, tostarp leukēmija un limfoma,
  - pacienti, kuri saņem imūnsupresīvu vai imūnmodulējošu bioloģisko terapiju,

- pacienti, kuri tiek ārstēti vai kuriem varētu tikt nozīmēta ārstēšana ar lielām vai vidējām kortikosteroīdu devām,
- pacienti, kuri saņem jebkādas devas nebioloģiskus perorālus imūnmodulējošus medikamentus, piemēram, metotreksātu, azatioprīnu, 6-merkaptopurīnu vai mikofenolātu,
- pacienti ar autoimūnajām slimībām, kuriem var būt nepieciešama ilgtermiņa imūnsupresīva ārstēšana.

Bērniem, kuriem vēl tikai plānots sākt imūnsupresīvu terapiju, pirms terapijas uzsākšanas jāapsver imunizācijas speciālista konsultācija par vakcinācijas nepieciešamību.